

Vastuutoimielin:	81	Rakennus- ja ympäristölautakunta
Vastuuviranhaltija:	Ympäristöpäällikkö	

Sitovuustaso:	256	Ympäristöpalvelut
----------------------	------------	--------------------------

PALVELUAJATUS

Ympäristöpalvelut vastaa rakentamiseen ja ympäristönsuojeluun liittyvistä, sektorin lainsäädännön edellyttämistä viranomaistehtävistä Ylivieskan kaupungin alueella. Laeissa tarkoitettuna viranomaisena toimii rakennus- ja ympäristölautakunta.

Viranomaistoiminnan lähtökohtana on asiakaskohtainen, helposti tavoitettava, tasapuolinen ja oikeudenmukainen, sekä myös muuhun kaupungin hallintoon nähden riippumaton palvelutuotanto.

KATSAUS VUODEN 2024 TOIMINTAAN

Rakennus- ja ympäristölautakunta piti vuoden 2024 aikana kolmetoista kokousta, joissa käsiteltiin 108 kokousasiaa. Lautakunnan alaisen toiminnan tulot olivat vuoden 2024 talousarviossa arvioitu pienemmiksi mitä toimintatuloja saatiin. Menot vastasivat kuitenkin tarkemmin ennakoitua. Kokonaisuutena toiminnan vuoden 2024 toimintatulot olivat noin 230 000 euroa budjetoitua suuremmat. Toimintatulojen huomattava ylittyminen johtui pääasiassa ennakoitua suuremmista tuulivoimaloiden rakennuslupamaksuista.

Lupamäärillä mitattuna rakentamisen volyyymi säilyi lähes ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna. Yhteensä lupapäätöksiä tehtiin 187, kun vuonna 2023 tehtiin 210 lupapäätöstä. Uusia kerrostalo- ja rivitalokohteita ei aloitettu vuonna 2024 ollenkaan. Pienikokoisten talousrakennusten kohdalla oli havaittavissa selvää laskua lupamäärissä, mikä johtui oletettavasti tulossa olevasta lakimuutoksesta ja lupavapaan rakentamisen helpottumisesta sen myötä. Rakennusluokkia tarkasteltaessa huomion kiinnittää uusien rivitalo- ja kerrostalohankkeiden kokonaisvaltainen puuttuminen, asuntorakentamisen laman takia. Purkamislupia myönnettiin enää noin puolet edelliseen vuoteen verrattuna. Toholammin kunnalle myytiin rakennusvalvonnan palveluja alkuvuonna keskimäärin kahden työpäivän verran viikossa. Karkeasti arvioiden saman verran on palveluja myyty myös Sievin kunnalle, em. kuntien rakennusvalvonnan palvelujen tuottaminen vaatii yhden henkilön koko työpanoksen. Viikon viides työpäivä käytettiin siinä kunnassa missä työtilanne sitä edellytti, ja tarvittaessa aikaresurssien jaossa on poikettu myös edellä mainitusta vakiojärjestelystä. Edellä mainittuja tehtäviä hoitanut määräaikainen viranhaltija irtisanoutui marraskuussa, työnjatkajaksi valittu henkilö aloittaa tehtävät alkuvuoden aikana. Siihen saakka rakennusvalvonnan vakituiset viranhaltijat ovat vastanneet sekä Ylivieskan että mainittujen sopimus kuntien rakennusvalvonnan tehtävistä.

Rakennusvalvonnan päätöksistä jätettiin oikaisuvaatimuksia 2 kpl oikaisuvaatimuksia lautakunnan käsiteltäväksi.

Rakentamislain voimaantulon takia IT-järjestelmien päivitykset ovat aiheuttaneet ylimääräisiä kustannuksia ja käyttösulkuja lupajärjestelmissä vuonna 2024. Vuoden 2025 aikana tullaan investoimaan uusiin ohjelmiin, jotta vuoden 2026 alusta voidaan käsitellä rakennushankkeiden tietomallit lain edellyttämällä tavalla.

Ympäristönsuojelussa käsiteltävien hakemusten ja ilmoitusten määrät ovat pysyneet aiempien vuosien tasolla, johtuen mm. maa-aineslupien määräaikaaisuudesta ja lupien uudistamisesta. Ympäristöpäällikkö antoi yhteensä 44 (45 kpl vuonna 2023) viranhaltijapäätöstä ja ympäristösuunnittelija antoi 11 päätöstä. Merkittävimmät päätökset olivat kolme maa-aines- ja ympäristönsuojelulakien mukaista yhteiskäsittelylupaa, neljä maa-aineslupaa, yksi eläinsuojaa koskeva päätös sekä kahdeksan maisematyölupaa ja seitsemän ratkaisua meluilmoituksista sekä yksi maastoliikennelupa. Työntekijöiden rekrytointiin liittyen tehtiin yksi päätös.

Ympäristönsuojelulain mukaista valvontaa on Ylivieskassa toteutettu kuntayhteistyönä siten, että mukana ovat myös Kannuksen, Nivalan ja Oulaisten kaupungit sekä Merijärven ja Sievin kunnat. Valvontatyöstä vastaa

ympäristötarkastaja. Viranhaltijapalveluja myytiin Kannuksen, Nivalan ja Oulaisten kaupungeille sekä Alavieskan, Merijärven, Toholammin ja Halsuan kunnille. Halsuan kunnan kanssa sopimus purettiin joulukuussa, kun ympäristötarkastaja irtisanoutui.

Ympäristöpalvelut hallinnoivat 10 vuotta täyttäneitä Kalajoen valuma-alueen vesienhoitoryhmää sekä toiminnan tueksi toteutettavaa vesienhoitohanketta. Lisäksi ELY-keskuksen myöntämän valtionavustuksen turvin toteutettu Kalajokivarren pengerryspumppaamojen hyödyntämistä vesiensuojelussa koskeva hanke päättyi 15.11.2024. Salmelanojan valuma-alueen vesienhallintaa parantava Mutkia matkaan -hanke päättyi 30.6.2024. Katajaojan valuma-alueen hanke sai jatkoaikaa 15.6.2025 asti. Lisäksi tehtiin yhteistyötä mm. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hallinnoiman ns. Kipsi-hankkeen kanssa, jonka kautta Ylivieskan alueen pelloille voitiin saada kustannuksitta kipsiä maanparannusaineeksi. Kaupunki oli edelleen mukana Pro Agria Oulun vetämässä Pohjois-Pohjanmaan alueella vesienhoitotyötä edistävässä Veden äärellä-hankkeessa sekä tähän liittyen ns. ydintoimijana. Ylivieskan kaupunki oli mukana vedet haltuun valuma-alueilla hankkeessa, jossa toteutettiin Ylivieskaan arviolta kymmenen metsätalouden vesienhallinta kohdetta. Kaupungin hankkeita esiteltiin useissa tilaisuuksissa ja koulutuksissa. Kalajoen yhteistarkkailun seuraavan tarkkailukauden (vuodet 2025–2030) ohjelma valmistui ja tarkkailutuksesta tehtiin kilpailutus yhteistyössä tarkkailuun osallistuvien tahojen kanssa.

Kaupungin uudet ympäristönsuojelumääräykset ovat tulleet voimaan 1.5.2024.

Ympäristöpalvelut osallistuu Ylivieskan kaupungin HINKU-toimintaan, mihin verkostoon kaupunki liittyi vuonna 2020.

Ympäristöpalveluissa tapahtui henkilöstömuutoksia vuoden 2024 lopussa, kun määräaikainen rakennustarkastaja irtisanoutui ja myös ympäristötarkastaja irtisanoutui. Vakinaista henkilökuntaa on 6, minkä lisäksi ympäristöpalveluissa on vuoden 2025 alussa yksi työsuhde.

TUNNUSLUVUT	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TA 2025
Rakennusvalvonta					
Rakennusluvut					
- määrä (kpl)	87	127	100	120	
- määrä (k-m ²)	11 596	11952	8 500	16352	
Toimenpideluvat					
- määrä (kpl)	105	63	50	59	-
Lupapäätökset yht.					
- määrä (kpl)	215	210	150	185	
Rakennusvalvonta					
- kustannukset (€/as)	6,38	11,0	14,5		
- tuottojen osuus (%)	78	53	39,6		
Ympäristöpalvelut					
-maa-aines ja ympäristöluvut (kpl)	7		10	9	8
Henkilöstö,					
- vakinainen	6		6	6	7
- määräaikainen	4		3	2	2

	TP 2022	TP 2023	TOT 2024
Toimintamenot	-856 303	-896 356	-884 248
Toimintatuotot	548 366	495 933	768 492
Toimintakate	-307 790	-392 647	-115 756